

שרי-האזנר פניהם ספור ילחץ עין ראשיהממשלה היו אשכול, למלא תביעה מבוימת שהושמעה לאחרונה עליידי דוד בן-גוריון, ואשר אשכול סירב למלאה בגלל התנגדות נמרצת של שרי אחדות-העבודה. ספיר יעמוד על כך, שראשיהממשלה יקיים מה שבן-גוריון מכנה כהבטחה שניתנה לו עליידי אשכול, בעת שבן-גוריון העביר לו את ראשות-הממשלה. במחזק מצד לוי אשכול לקיים את תביעתו, ראה בן-גוריון פגיעה חמורה ביוקרתו, והוא כינה זאת כפגיעה באחד מיסודות המדינה.

מילוי התביעה של בן-גוריון, לא יביא להפסקת המערכה האישית שלו ושל רפ"י נגד ראשיהממשלה. הודי בן-גוריון יוסיף גם להבא להתקיף את אשכול ויצוג אותו כאדם חסר-אחריות, שאינו דובר-אמת. בן-גוריון אף יקבע מפורשות, כי לצורך החלשת מעמדו של אשכול מותר לרפ"י לשחק פעולה עם כל גורם, כולל גח"ל.

לא תוגש תביעה נגד הנהלת "דן", או נגד מי שהיה המנהל-הכללי במשרד-התחבורה, בקשר עם מתן ההלוואה בסך 100 אלף ר"ל מקופת "דן" לקרן-הבחיירות של אחדות-העבודה, בשנת 1961. חומר זה כבר נבדק לפני מספר חודשים עליידי גורמים במשרד-המספטים, ולאחר התייעצויות בדרג גבוה הוחלט לא להפעיל את

התביעה הכללית לגבי פרשה זו.

יהודה שפיגל, סגן המנכ"ל לשעבר במשרד-הבריאות, איתו ששחררתי שבע ממצערו לי אחר שריצה את עוניו על חלקו בפרשת השוחד הי גדולה בתל-אביב, ריב, יקיים בירור עם מי שהיה ממוינה עליו במשרד-הבריאות, חבר הי כנסת יצחק רפאל, על הנזקים שנגרמו לו ושפיגל כתוצאה מפרשה זו. הי בירור יתנהל, כנראה, בפני בנקאי ידוע בי שהייק, שגם שפיגל רי גם רפאל היו מוכנים להרצות בפניו את טענותיהם בנילו-לב. שפיגל יתבע מרפאל פיצוי

מחאים על הנזקים שנגרמו לו, קרוב לוודאי כי רפאל אף יסכים לפיצות את שפיגל, ששתי קתו מנעה המשך המשפט נגד רפאל, כדי לערזור לו להשתתק עם שחרורו.

הצעד הראשי של מפק"י לי-פיום קבוצת "מן היסוד": מינוי יהודה גוטסהלף כעורך דבר, במקומו של חיים שורר, העומד לפרוש לגימלאות. לעומת זאת לא יוצע,

כשלב זה, שום תפקיד מרכזי לפניהם לבון, או לכל מישהו אחר מראשי מן היסוד. חברים של הקבוצה רק יצורפו למרכז מפא"י ולמכירות המפלגה. אין זה גם מן הנמנע, כי יוצע תפקיד לאיש-אמונו של לבון, לוי יצחק הירושלמי, במסגרת מרכז מפא"י. הירושלמי, העובד מזה שלוש שנים כחבר מערכת מעריב, נפגע לאחרונה עקב שנויים שחלו במעמדו במערכת, עם צירופו של עורך הבוקר לשעבר, גבריאל ציפרוני, לצוות הקבוע של מעריב.

אגודת ישראל תיאלץ לסגור את עתונה היומי, "המודיע". בגלל הוצאות גדולות במערכת-הבחיירות האחרונה, שקעה אגודת ישראל בחובות כבדים. המודיע, היוצר גרעון חודשי של למעלה מעשרים אלף ל"י, יהיה הקורבן הראשון של מסע-הצמצומים שהמפלגה עומדת להתחיל בו.

צפויים שינויים בקואליציות של כמה רשויות מקומיות. באותן רשויות (פרט לירושלים), שבהן נמא המערך מחוץ לקואליציה, בעוד שזו נשענת על תמיכת המפד"ל, תביא המפד"ל לפירוק הקואליציה ולהרכבתה מחודש תוך שיתוף נציגי המערך. הסכם ארצי כולל בתחום זה, בין המפד"ל לבין המערך, יושג בימים הקרובים.

פיקוח חמור על מחירים, שיוזכר את ימיה הצנע בתקופת דוב יוסף, יופעל בקרוב עליידי הממשלה. משרדי ממשלה שונים יקבעו מחירים למיצרכים שונים, וכן לשירותים. כל הפקעת מחירים תחשב כעבירה פלילית, שתגרור אחריה קנסות גבוהים וגם עונשי-מאסר.

קרוב לוודאי, כי ה"כ זאב שרף יתמנה כעוזר לגולדה מאיר במחול מוזירות מפא"י.

העם

הדפיקה הגדולה

לפני עלות היטלר לשלטון היה אחד מתחביבי העם הגרמני לספר בדיחות יהודיות. המכנה המשותף של רוב הבדיחות האלה: היהודי הערמומי רימה את הגוי הטיפש. מאז נשתנה הרבה מאד. השבוע נראה כי במציאות נוצר מצב הפוך. נאצי במקום כסף. כינון היחסים הדיפ-לומטיים בין בון וירושלים נחגג, בשעתו, כנצחון מדיני גדול לישראל. קדם לכך משא-ומתן ארוך ומייגע, בו הבטיחה גרמניה לישראל סיוע כלכלי גדול. אולם כבר למחרת היום שככה השמחה. עוד לפני שהמארק הראשון של הסיוע החדש זרם לישראל, הגיעו לארץ השגריר החדש ויועצו — קציני-הורמאכט רולף פאולס והנאצי ההונגארי-לשעבר טרק שאנדור. אבל מה לא עושים בשביל כסף? ממשלת

לום מסויימים, בתנאים המקובלים לגבי הלוואות לזמן בינוני. הם דחו בהחלט את תביעת ישראל למענק או הלוואה לזמן ארוך, בסכום עגול, בלי קשר למיפעלים. סטירה ויריקה. היתה זאת סטירת-לחי. אך גם היא לא הספיקה לגרמנים. הם הוסיפו לה יריקה בפרצוף.

נשיא גרמניה המערבית, וילהלם ליבקה, ידוע כאיש לאומני. על כן נבחר לתפקיד זה, על אף מחאות היסודות הליברליים. הוא מתגאה במסורת הצבאית הגרמנית, מטיף בכל הזדמנות לערכים הפרוסים המסורתיים.

לא מכבר האשימה גרמניה המזרחית את ליבקה בפשעי-מלחמה. ישראל לא הגיבה, אף כי ליבקה התפרסם לפני שנה בגלל דבריה-השמצה שהשמיע נגד הקיבוץ ("מתאים למדינה קומוניסטית... מעורר עצלנות..."). השבוע השמיע ליבקה עצמו את קולו. הוא הזמין אליו עתונאים גרמניים, שפך בפניהם את ליבו, אשר בן-נתן, כך סיפר להם, הרגיו אותו בעת שיחתם הרישמית. הוא הזכיר לנשיא הגרמני את פשעי הנאציזם. איך אפשר? האם לא שילמו הגרמנים די והותר ליהודים בעבור פשעי ה"נאציזם" כך רוצים היהודים עוד?

בכך שימש ליבקה הד להרגשה הנפוצה יותר ויותר בגרמניה, המושמעת בגלוי עליידי עתונים ניאורנאציים, ושגם עתונים הגונים חוזרים עליה: שהיהודים משתמשים בפשעי הנאצים כנושק לסחיטה כסף מן הגרמנים המיסכנים.

ממשלת ישראל בלעה גם יריקה זו. פיני חס ספיר זקק לכסף — ולמרות הכל קל יותר להשיגו מן הגרמנים מאשר להסכו עליידי צימום התקציב המנופח של ה"ממשלה.

הכנסת

הבדיחה היקרה

מכל הסמלים של החיים הפרלמנטריים, אין סמל קדוש יותר מן הויכוח על תקציב-המדינה.

כי עצם לידת הרעיון הפארלמנטארי קשור ברעיון התקציב. משלמי-המיסים תבעו מן המלכים את הזכות לקבוע בעצמם על מה יוצאו מיסיהם. זמן רב לפני שהמלך העניק לפארלמנט את הזכות לבקר את הרשות המבצעת ולחוקק חוקים, קבע הפארלמנט כמה מיסים ישולמו למלך, מי ישלם וכיצד. לכן מהווה הרעיון על התקציב בכל פארלי-מנט את שיא פעולתו של הבית. זוהי ההזדמנות למתוח ביקורת עקרונית על פעולות הממשלה, להעביר תחת שבת הביקורת כל משרד ממשלתי לחוד, להסתכל בפעולותיו תיו בזוכית מגדלת.

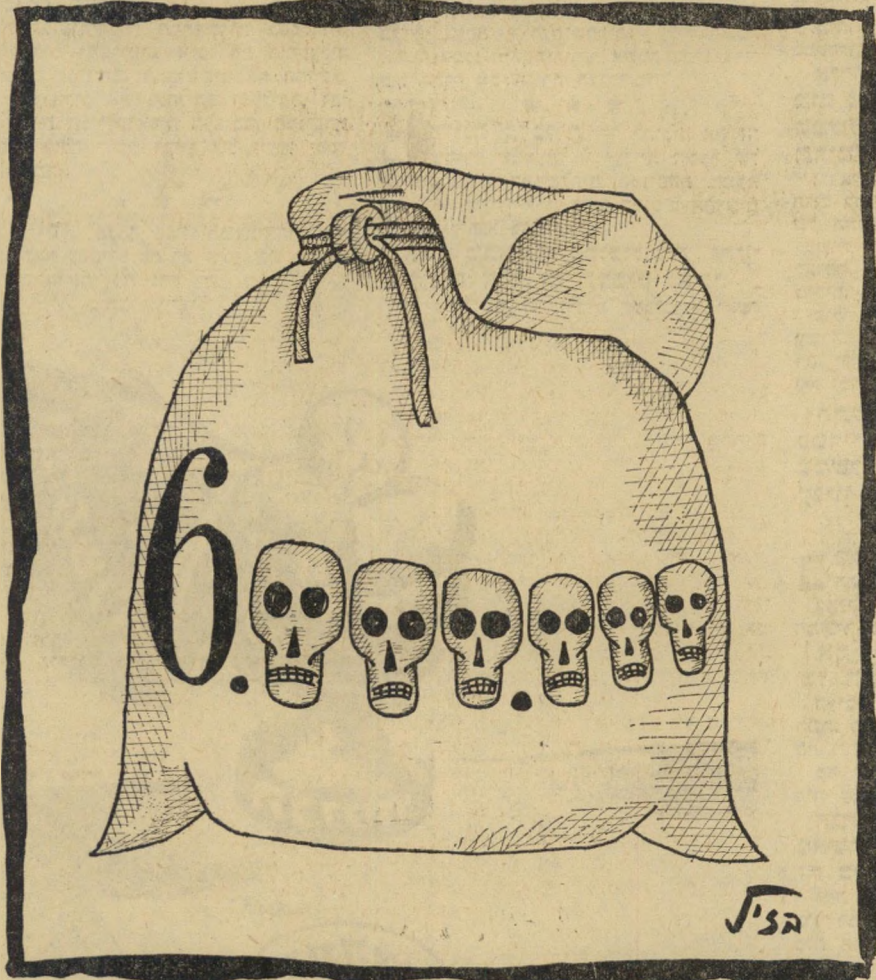
חקירת שתי-וערב, להלכה, זהו גם המצב בישראל. אך זוהי הלכה בלבד. לי-מצא שמה אין לכנסת השפעה ממשית על התקציב, המסתכם השנה ב"4.6 מיליארד ל"י.

כאשר מוגש תקציב כזה בארצות-הברית, דומה הקונגרס לאינקוויזיציה. ועדות-מישנה מוזמנות את השרים לחקירת שתי-וערב אכזרית ומפרכת, לעיני הציבור, שואלים אותם על כל הוצאה וכל פעולה. לקונגרס יש צוותות של חוקרים, המספקים אינפור-מציה שאינה תלויה בממשלה. גם חברי מפלגתו של הנשיא אינם מקבלים ממנו הוראות, מקציבים בלי היסוס מיליארדים של דולארים מן ההצעה הממשלתית.

התוצאה: לעולם אין הממשלה מקבלת את אשר היא דורשת. הקציבים של ה"קונגרס מגיעים תמיד לאחוז ניכר מאד, כדי לקדם סכנה נואת, הומצא בכנסת רעיון המשמעת הקואליציונית. כל מפלגות הקואליציה מתחייבות מראש להרים את היד, באופן אוטומאטי, למען הצעת שר-האוצר. אם יש להן בכלל השפעה על התקציב, והרי היא מסתיימת לפני שה מוגש לכנסת — והיאשור של הכנסת הופך בכך לפורמאליות גרידא.

ויכוח סרק, הדבר ניכר היטב בוויכוח על התקציב, שקריאתו הראשונה נסתיימה השבוע. איש לא מתח ביקורת עקרונית על התקציב. הויכוח כולו לא היה אלא סימ-פוסיון על פרטים.

אך גם לגבי פרטים אלה היה הויכוח בלתי-רציני. זאב שרף המפא"י תבע לפטר רבים מעובדי-הממשלה — אך הוא יצביע בעד התקציב שאינו מביא לפיטורים, אלא להעסקת מאות עובדים נוספים. זאב צור, איש אחדות-העבודה, מתח ביקורת קטלנית על מלון הילטון — שנבנה עליידי ממשל-תו. יוסף גולן הליברלי-צמאי התנגד ל"המסך בעמוד 16)

"כבר שלמנו!"

ישראל בלעה את שתי הצפרדעים. היא המתינה לפתיחת המשא-ומתן הרישמי על הכסף.

צפרדע גדולה מאד. השבוע נפתח סוף-סוף המשא-ומתן הכספי — ולפני ממשלת ישראל התייצבה צפרדע גדולה שבעתיים.

כשהציג שגריר ישראל, אשר ("ארתור") בן-נתן, את דרישות ממשלתו, פקחו הגרמנים נים כמה זיונות-עיניים בתמהון מעושה. מה פתאום?

בן-נתן הזכיר כי קונראד אדנאור הבטיח בשעתו אישית הלוואה של 500 מיליון דולר לזרוע בן-גוריון. זה היה המחיר ש-הסכים אדנאור לשלם בעד התצלומים בו נראה יושב בבידוד עם מלך היהודים, ובעד הכרתו של בן-גוריון על "גרמניה האחרת".

הצילום צולם וההכרה הוכרזה, אולם המחיר לא שולם מעולם. אדנאור הכחיש שהבטיח מה שהבטיח. לאחר מכן הזכיר בן-נתן את הבטחותיו של קורט בירנבך, שליחו המיוחד של לודביג ארהארד לפני כינון היחסים. בירנבך הזומן לישיבת המשא-ומתן, הכחיש את הכל בפה מלא. הוא לא הבטיח שום דבר מיוחד.

סיכמו הגרמנים את עמדתם: הם מוכנים לתת לישראל רק הלוואות רגילות, למיפיע-